

Jelenlegi helyzet, intézményi, törvényi háttér 2. slide

3 slide 2012-ben az Európai Parlament és a Tanács elfogadta a 2012/27/EU Irányelvet az energiahatékonyságról, amelyben kiemelt figyelmet kapnak a köz-, és magánépületek energiahatékonyságára vonatkozó javaslatok. 2030-ig egy 30%-os energiahatékonysági célt állít fel a tagállamok számára.

Románia ezt az irányelvet 2014-ben átültette a hazai jogrendjébe a 121/2014 számú törvény keretében, amely konkrét intézkedéseket fogalmaz meg az energiahatékonyság növelésére helyi, illetve regionális szinten egyaránt. Románia 2020-ig egy 19%-os energiacsökkentési célt vállalt. Az említett törvény többek között előírja, hogy az 5.000 lakosnál nagyobb települések esetében a helyi közigazgatási szervezeteknek kötelességük kidolgozni egy programot az energiahatékonyság javítására (*Program de îmbunătățire a eficienței energetice*), amely intézkedéseket tartalmaz rövid, illetve 3-6 éves távlatban. Ugyanakkor a 20.000 lakosnál nagyobb településeket arra kötelezi, hogy nevezzenek ki egy szakképzett energetikai managert. Az említett programot az Országos Energiaszabályozó Hatóság (ANRE) által elfogadott minta alapján kell elkészíteni, és számos adat szükséges hozzá, mely adatok egy része nem hozzáférhető.

4 slide 2015 szeptemberében a New York-i ENSZ-csúcstalálkozón a világ vezetői elkötelezték magukat a fenntarthatósági célok gyakorlatba ültetése mellett. A 193 ország között Románia is ratifikálta az *Agenda 2030* elnevezésű dokumentumot, mely 17 pontban (SDG – Sustainable Development Goals) taglalja a fenntartható fejlődési célokat a 2030-ig tartó időszakra. Ezek közül a 7. célkitűzés a **MEGFIZETHETŐ ÉS TISZTA ENERGIA**. Miben is áll ez? Abban, hogy mindenkinek hozzáférést kell biztosítani a *megfizethető, megbízható, fenntartható és modern energiához*. **Hogyan is valósul meg ez Romániában, milyen problémákkal szembesülünk?**

Románia teljesítette a 2016-os párizsi klímaegyezményben az üvegházhatású gázok kibocsátására vonatkozó vállalásait, elsősorban elektromos energia termelésben teljesít jól, azonban az épületfűtések nagyrésze vidéken tűzifával (fire wood) történik, ami nem megújuló energiaforrás, alacsony hatásfokú, ugyanakkor a levegőt is szennyezi. Romániában a tűzifa megdrágult, és olyan vidéki társadalmi csoportok jelentek meg, amelyet az **energiaszegénység** ([energy poverty](#) = lack of access to

modern energy services) jellemez, akik keresetük nagyrészét energia megvásárlására kell költsék.

5, 6 slide Habár Romániában több formában is található megoldás az épületek energiahatékonyságának fejlesztésére, megoldására (pl. passzív ház, Soleta – autonóm ház, ugyanakkor található ország szinten egyre nagyobb számban az ökoházak, más néven zöld házak, amelyek a nap-, szél- víz- és földenergiát felhasználva, környezetet óvó technológiákkal működnek. Ezek közül egy található Csíkcsomortánban, Hargita megyében is), **ezek általában drága technológiák vagy egy speciális szegmensnek kedvezőek** (pl. akinek van szalmája). **Megfizethető, elérhető árú építéstechnikára van szükség.**

7 slide A Zöld Ház Program- Környezetvédelmi Minisztérium által támogatott program, amelynek keretében 2010-2017 között 30.000 projektet finanszíroztak, 180.000 lej értékben. A klasszikus Zöld Ház program keretében megújuló energiaforrásokat felhasználó fűtésrendszerekre, hőszivattyúkra illetve napkollektorokra lehet támogatást kérni, a Zöld Ház plusz programban, amelyre csak fizikai személyek jelentkezhetnek, a környezetbarát építkezést szorgalmazzák, többek között természetes építőanyagok, környezetbarát szigetelőanyagok és technológiák, energiahatékonyság-növelő rendszerek használatát támogatják, **azonban az energiaszegénység problémáját ez nem oldja meg. Megfizethető, a helyi klimatikus zónára kidolgozott technológiákra van szükség, egyéni háztartási fűtésrendszerek kiépítésének a támogatására** (pl. a fával fűtött egyéni kályháknak, energiahatékony fűtésrendszerre való lecserélését nem engedhetik meg maguknak az energiaszegénység által súlytott tömegek, ilyen típusú támogatásokra is szükség van).

8 slide *Ötletek, javaslatok igénylése a CoR-tól az előzőekben felvázolt problémák megoldásához (segítségkérés brüsszeli szintről Románia ösztönzésére) az alábbi pontok szerint:*

1. **Vidéki energiaszegénység** – az épületfűtések nagyrésze vidéken tűzifával (firewood) történik, ami nem megújuló energiaforrás, alacsony hatásfokú, ugyanakkor a levegőt is szennyezi. Romániában a tűzifa megdrágult, és olyan vidéki társadalmi csoportok jelentek meg, amelyet az energiaszegénység (energy poverty = lack of access to modern energy services) jellemez, akik keresetük nagyrészét energia megvásárlására kell költsék.
2. Mivel jelenleg az alternatív házak előállítási költségei 20-30%-al magasabbak, mint a hagyományos építésűeké, ezért javasolt lenne egy **megfizethető, hatékony, a helyi klimatikus zónára kidolgozott technológiák, építkezési**

rendszerek létrehozása, és ezek kiépítésének támogatása, energiahatékonysággal kapcsolatos projektek finanszírozási lehetőségének biztosítása

3. Az energiafelhasználással kapcsolatos **adatokhoz való hozzáférés biztosítása**. Az információk, törvények, előírások közvetítése mind az önkormányzatok, mind a szakemberek és fizikai személyek felé és ezek betartására való ösztönzés. Kormánytámogatás biztosítása az energiahatékonysági cselekvési tervek kidolgozására (a PUG, általános városrendezési tervek jelenleg működő támogatási rendszeréhez hasonlóan).

9 slide A CoR támogatásának, jóváhagyásának kérése a következő jövőbeli tervekhez:

- Együttműködések kiépítése CoR tag, CoM nagykövet minőségben szakegyesületekkel (OER, OAR, RUR), egyetemekkel (építész-, mérnöki karokkal), az energiahatékonyság témában érdekelt szakemberekkel. Ennek első lépése az OER-el való együttműködés elindítása.
- Március 29-én szervezi meg az OER Bálványoson a „Romanian network of Energy Cities/Energiavárosok szövetségének romániai hálózata” éves konferenciáját, amelynek célkitűzése a Polgármesterek Klíma- és Energiaügyi Szövetségének a népszerűsítése, a résztvevők lehetőségeiről való informálás, ezen belül a szükséges lépésekhez való eszközök biztosítása, hogy a 2030-2050 időszakra kitűzött célokat teljesítsük. Ezen az eseményen CoR tag, CoM nagykövet minőségben való részvétel.
- Az országos törvénykezés egyszerűsítése – elősegíteni a helyi önkormányzatokat, hogy fontos szerepet foglalhassanak el az energiahatékonyság megvalósításában (pl. ha az ANRE elfogadná a helyi önkormányzatok által, a CoM minta alapján már elkészített cselekvési terveket, ha kormánytámogatást biztosítanának az új cselekvési tervek kidolgozásához).
- Uniós finanszírozási lehetőségek megkeresése, amely segít az innováció és információ terjesztésében és fejlődésében.

Kiegészítő információk **5,6 slide-hoz:**

1. Passzívház

A passzívház olyan épület, amelyben a kényelmes hőmérséklet fenntartása, megoldható kizárólag a levegő frissen tartásához, megmozgatott légtömeg után fűtésével vagy után hűtésével, további levegő visszaforgatása nélkül.

A romániai Passzívház Egyesület a CertCraft ISO&ECVET” elnevezésű nemzetközi projekt keretében 2015 december 18-án szervezett meg egy nemzetközi Konferenciát, melyen a projekt svájci, ausztriai és magyarországi partnerei is előadásokat tartottak.

A projekt keretében a 4 partnerországban összesen 14 passzívház kivitelező képzésre került sor, melyeken 200 tanuló illetve 62 tréner vett részt. A sikeres képzések alapjául az első passzívház megépítésétől számított 26 éves nemzetközi tapasztalat, egy 270 oldalas kézikönyv, az előadók elkötelezettsége valamint a CertCraft e-learning felülete szolgált.

Az eseményen részt vettek építészek, építő és más szakmérnökök, kivitelező cégek, építőanyag és építőelem forgalmazók, épület energetikusok, felnőttképzéssel foglalkozó szervezetek, ingatlan befektetők, közintézmények és szakoktatásban dolgozók képviselői.

2. Soleta – autonóm ház

Egy önellátó épület, amely a hálózatoktól (víz, gáz, villany, csatorna) függetlenül tud működni. Ezt úgy képes elérni, hogy rendkívül takarékos, és igényeit hulladékhasznosításból és a természet megújuló forrásaiból nyeri. Zöld, megújuló energiák, elsősorban nap- és szélenergia, biomassa és talajhő teszik lehetővé az alacsony energiafogyasztást. Ugyanakkor cél az alacsony környezetterhelés is, ez megjelenik az alapanyagok kiválasztásában is.

Koncepciójában világszinten úttörőnek számító házat fejlesztett ki a kolozsvári származású Cătălin Butmălai által életre hívott, Alapítvány a Találmányokért és a Fenntartható Technológiáért (FITS) nevet viselő civil szervezet. A Soleta Zero Energy, melynek egyszobás prototípusa Bukarestben tekinthető meg, egy olyan környezetbarát és energiatakarékos, moduláris lakóépület, melyet anélkül lehet bővíteni szobákkal, mellékhelyiségekkel vagy terasszal, hogy a meglévő rész ideiglenesen lakhatatlanná, építőteleppé válna.

A Soletának jelenleg hatféle változata van, melyek alapterülete 60 és 199 négyzetméter között változik. A ház előre gyártott elemekből készül, ezek összeszerelése két hetet vesz igénybe. A FITS eddig 24 házat épített fel, kivétel nélkül külföldön.